

Закарпатський угорський інститут
імені Ференца Ракоці І

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ

Ступінь вищої освіти	бакалавр магістр	Форма навчання	денна / заочна	Навчальний рік/семестр	2024/2025 2. семестр (весняний)
----------------------	---------------------	----------------	-------------------	------------------------	---------------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Природні цінності Закарпаття
Кафедра	Кафедра біології та хімії
Освітня програма	Не обмежується.
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): вибіркова Кількість кредитів: 4 (120 годин) Лекції: 20/6 Практичні (семінарські) заняття: 20/--- Лабораторні заняття: ---/--- Самостійна робота: 80/114
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Гаднадь Іштван Іштванович, доктор філософії в галузі природничих наук, доцент Кафедри біології та хімії hadnagy.istvan@kmf.uz.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	З метою успішного оволодіння матеріалом навчального курсу «Природні цінності Закарпаття» студент повинен мати ґрунтовні знання з таких предметів: географія (фізична географія), біологія (ботаніка, зоологія, екологія).
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної	Метою викладання навчальної дисципліни «Природні цінності Закарпаття» є засвоєння студентами системи знань про фізико-географічні особливості (географічне положення, рельєф, корисні копалини, клімат, поверхневі та підземні води, ґрунтовий покрив), флору і фауну, природоохоронні території та

дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни	об'єкти, населення Закарпатської області, а також вивчення раціонального використання природних ресурсів свого краю. Також, програма курсу «Природні цінності Закарпаття» передбачає: • надання студентам ґрунтовних знань про природу, флору і фауну свого села (міста), району, області; • ознайомлення з принципами раціонального використання природних ресурсів свого краю; • формування у студентів навичок практичного застосування здобутих природознавчих знань та вмінь оцінювати стан природи своєї області (району) і інтенсивність впливу на неї господарської діяльності людини; • виховування бережливого ставлення до природи і ресурсів свого краю (області, адміністративного району); • усвідомлення особистої причетності до подій, що відбуваються в навколишньому середовищі та в суспільстві свого краю (адміністративного району). У результаті вивчення навчальної дисципліни «Природні цінності Закарпаття» у студента мають бути сформовані такі компетентності: • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. • прагнення до збереження навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку суспільства; • здатність до системного географічного мислення, критичного сприйняття інформації, розуміння та пояснення основних фізико-географічних та суспільно-географічних процесів • уміння встановлювати географічні закономірності та причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства. • здатність до розуміння та пояснення особливостей фізико-географічних об'єктів, географічного аналізу закономірностей просторової диференціації ландшафтної оболонки та прояву фізико-географічних закономірностей у межах Закарпаття. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: фізико-географічні умови, населення, природу, флору, фауну своєї області (адміністративного району); вміти: вести краєзнавчу пошукову, природоохоронну та дослідницьку діяльність з використанням знань як з біології, географії, так і з історії та літератури, узагальнювати і оформляти результати власних досліджень. Основна тематика дисципліни Лекції 1. Фізико-географічний нарис та населення Закарпатської області.
--	--

	- Орографічна, геологічна та геоморфологічна характеристика. - Корисні копалини. - Кліматичні умови. - Внутрішні води. Річкові басейни. Озера, болота, підземні води. - Особливості ґрунтового покриву, типи ґрунтів. - Флора Закарпаття. Висотна пояси́сть у межах Українських Карпат. Лісовий покрив. Лісові ресурси та лісове господарство. - Фауна Закарпаття. - Природно-заповідний фонд Закарпатської області. - Заходи по охороні природи, навколишнього середовища на Закарпатті. Смарагдова мережа (The Emerald Network) – мережа природоохоронних територій європейського значення. Natura 2000 – мережа охоронних ділянок Європейського Союзу. Семінарські та практичні заняття - Типи ландшафтів Закарпаття у сучасний період. - Проявлення зміни клімату на території Закарпаття. - Водні ресурси Закарпаття. - Відновлювані джерела енергії Закарпаття, стан і перспективи їх використання. - Біогеографічна характеристика Карпатського басейну. - Рослинний та тваринний світ антропогенно змінених територій. Чужорідні та інвазійні види рослин і тварин Карпатського басейну. - Природоохоронні об'єкти, проблеми та перспективи охорони природи у Закарпатській області. - Характеристка та презентація природних цінностей свого населеного пункту. - Характеристка та презентація природних цінностей свого населеного пункту. - Екскурсійно-польова заняття (на території Берегівського горбогір'я).
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Методи навчання Пояснювально-ілюстративні методи (лекція, лекція-дискусія, презентація тощо); проблемно-пошукові методи (проблемо-вирішувальна лекція, обговорення, лекція-дискурс і т. п.), практичні (практичні, семінарські заняття, співбесіди). Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання - Поточний контроль (усні та письмові відповіді на практичних та семінарських заняттях; доповіді на семінарському занятті; тестування; самостійна підготовка до семінарського заняття) - 40 балів. - Поточний модульний контроль (виконання індивідуального проєкту, навчально-пошукового завдання) – 20 балів.

3. Підсумковий контроль: залік в усній формі, який проводиться згідно графіку освітнього процесу – 40 балів.

Підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни розраховується як сума балів за результатами поточного контролю та самостійної роботи (60 балів) та залікової оцінки (40 балів) і виставляється за шкалою ЄКТС та національною шкалою оцінювання для студентів денної та заочної форми навчання. Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і набрали необхідну кількість балів з цієї дисципліни за кредитно-трансферною накопичувальною системою (не менше 60% від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю записується в балах та оцінки за національною шкалою і за шкалою ЄКТС.

У випадку отримання менше 60 балів – за національною шкалою («не зараховано»), за шкалою ЄКТС (FX) – студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академзаборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності Az összpontszám az összes tanulmányi teljesítmény alapján	Оцінка ECTS Osztályzat az ECTS szerint	Оцінка за національною шкалою Osztályzat a nemzeti skála alapján	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики vizsga, évfolyammunka, gyakorlat	для заліку beszámoló
90-100	A	відмінно / jeles	зараховано megfelelt
82-89	B	добре / jó	
75-81	C		
64-74	D	задовільно / elégséges	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання elégtelen a pótvizsga lehetőségével	не зараховано з можливістю повторного складання nem felelt meg, a pótbeszámoló lehetőségével
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни nem felelt meg, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével

Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)

Політика навчальної дисципліни

- Відвідування занять є обов'язковим.
- Пропущені за об'єктивних причин (наприклад хвороба, відрядження, тощо) заняття підлягають обов'язковому відпрацюванню згідно графіку консультацій викладача.

	• Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях. • Використання мобільних пристроїв під час занять допускається лише з дозволу викладача для вирішення навчальних завдань. • При виконанні письмових робіт студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених графіку навчального курсу та графіку семестру Інституту. • Перескладання незадовільних оцінок заліку здійснюється відповідно до КОНЦЕПЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ в ЗУІ імені Ференца Ракоці II: https://kmf.uz.ua/mik/minosegiranyitasi_kezikonyv.pdf • Навчання ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених Інститутом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу. Технічне та програмне забезпечення дисципліни • Мультимедійний проектор, ноутбук. • Програмне забезпечення: Microsoft Windows 10 PRO, Office 2016, • Google Workspace for Education. • Електронне навчання у системі Google Classroom. • Настінні карти, друковані та цифрові атласи • Ресурси Google Earth
Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси	Рекомендовані джерела 1. Географія Карпатського басейну: природа, суспільство, економіка, етнографія. Наукове видання (колективна монографія) / Редактори: Йосип Молнар, Гейзо Папп. Терміни – Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, Будапешт–Берегове, 2022. – 504 с. https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2022/08/karpat_medence_foldrajza_e-kiadvany.pdf 2. Baranyi, B. (szerk.): Kárpátalja. A Kárpát-medence régiói 11. MTA RKK - Dialóg Campus Kiadó, Pécs – Budapest, 2009 – 541 p. 3. Kolozsvári, I., Hadnagy, I., Csoma, Z., Kohut, E.: Módszertani kézikönyv kárpátaljai környezettudományi terepgyakorlatokhoz. II. RF KMF – "RIK-U" Kft., Beregszász-Ungvár, 2020. – 144 p. 4. Чопик В., Федорчук М. Флора Українських Карпат. Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2015. – 712 с. 5. Dövényi, Z. (szerk.): A Kárpát-medence földrajza. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2012. – 1352 p. 6. Геренчук, К. (ред.). Природа Закарпатської області. Львів: Вища школа, 1981. – 156 с. Електронні інформаційні ресурси 1. Система моніторингу довкілля Закарпатської області https://ecozakarp.net.ua/

	2. Департамент екології та природних ресурсів Закарпатської ОДА https://ecozakarp.at.gov.ua/ 3. Орографічна карта України: https://geomap.land.kiev.ua/orographic.html 4. Emerald Network in Ukraine (Смарагдова мережа України): http://emerald.net.ua/ 5. Ресурси Google Earth https://earth.google.com/web/
--	--